

Android aplikacije za učenje engleskog jezika i mogućnosti njihove primjene u nastavi jezika struke na fakultetima

Darko Kovačević
Elektrotehnički fakultet
Univerzitet u istočnom Sarajevu
Istočno Sarajevo, Bosna i Hercegovina
dax1978@gmail.com

Sadržaj - U današnje vrijeme, kada su uređaji bazirani na operativnom sistemu Android prisutni na gotovo svakom koraku, među brojnim aplikacijama napravljenim za ovaj operativni sistem postoji znatan broj onih koje su namjenjene za učenje engleskog jezika, ili služe za utvrđivanje, produblivanje i testiranje znanja iz ovog jezika. Rad će se najprije baviti njihovim opštim karakteristikama i tipovima, a potom će biti dat prikaz nekoliko aplikacija, sa posebnim osvrtom na namjenu, mogućnosti i ograničenja. Nakon toga će se, kako uopšteno, tako i na primjeru prikazanih aplikacija, predstaviti mogućnosti njihove primjene u nastavi jezika struke na fakultetima. Na kraju rada biće izvedeni određeni zaključci.

Glavne riječi - *Android; aplikacije; engleski jezik; jezik struke; učenje.*

I. UVOD

Tokom posljednjih nekoliko godina, nagla ekspanzija multimedijalnih komunikacionih uređaja sa ekranom osjetljivim na dodir, u prvom redu pametnih telefona i tablet računara, zasnovanih na operativnom sistemu Android, do koje je došlo uporedo sa razvojem, drastičnim padom cijene i sveopštom prisutnosti brzog širokopojasnog bežičnog interneta, dovela su do toga da ovi uređaju uđu u svakodnevnu upotrebu u svim sferama svakodnevnih ljudskih aktivnosti djelatnosti, pa time i u obrazovanju. Ovakvom stanju doprinjeli su brojni faktori, kako eksterni (vezani za stanje na tržištu, dostupnost, izbor i finansijsku isplativost uređaja i softvera koji se na njima nalazi, kao i za već pomenutu, generalnu dostupnost brzog bežičnog interneta po povoljnim cijenama ili besplatno), tako i interni (dostupnost i izbor softvera, intuitivnost i lakoća korišćenja). Vrijedi razmotriti obje kategorije faktora. U ovom trenutku, na tržištima širom svijeta nalazi se ogroman broj Android uređaja osjetljivih na dodir sa različitim dimenzijama, kvalitetom, opcijama, performansama i cijenom koja zavisi od navedenih faktora, što ih, u principu, čini dostupnim širokoj populaciji i svim slojevima stanovništva. Što se tiče softvera, situacija je još bolja - Google-ov „Play Store“ (ranije je bio pod nazivom „Android Market“) nudi izuzetno veliki broj aplikacija za Android uređaje, kako komercijalnih (po relativno povoljnim cijenama, koje se, u najvećem broju slučajeva i kategorija kreću u rang od 1 do 10 američkih dolara i mogu se lako

kupiti pomoću usluge Google Wallet koja podržava veliki broj debitnih i kreditnih kartica banaka prisutnih danas u Bosni i Hercegovini) tako i besplatnih (koje mogu biti potpuno funkcionalne, potpuno funkcionalne sa reklamama koje se pojavljuju onog trenutka kada aplikacija pristupi internetu) ili sa ograničenom funkcionalnošću, koje su razvrstane u različite kategorije i mogu se lako pretraživati i preuzimati (nakon otvaranja Google naloga), pri čemu je proces instalacije (kao i, po potrebi, deinstalacije) izuzetno lagan i intuitivan i odvija se u svega nekoliko koraka.

Među kategorijama koje postoje na servisu „Play Store“, važno mjesto zauzima i kategorija Obrazovanje (Education), u okviru koje se nudi zaista impozantan broj aplikacija na različitim jezicima, koje su namjenjene brojnim obrazovnim oblastima, pri čemu su neke univerzalne, a neke usmjerene na korisnike određenih uzrasta. Među tim aplikacijama je i veliki broj onih koje služe za učenje ili utvrđivanje i proširivanje znanja iz stranog jezika. Budući da se engleski jezik već decenijama nameće kao svjetski komunikacioni standard, postoji veoma mnogo aplikacija ovog tipa u okviru kategorije Obrazovanje na servisu „Play Store“ koje su namjenjene je upravo učenju, utvrđivanju ili proširivanju znanja iz ovog jezika, ili neke od specifičnih vještina i sposobnosti koje poznavanje engleskog jezika podrazumijeva.

II. OPŠTE KARAKTERISTIKE ANDROID APLIKACIJA ZA UČENJE ENGLSKOG JEZIKA

Prije nego što se detaljno pristupi problemu opšteg opisivanja i klasifikacije Android aplikacija za učenje engleskog jezika, neophodno je navesti neke od generalnih karakteristika obrazovnih Android aplikacija i rada sa njima na multimedijalnim uređajima sa ekranom osjetljivim na dodir. Naime, budući da je kompletno okruženje operativnog sistema Android bazirano na ideji da se, s jedne strane, korisniku omogući direktan (dodirni) pristup što većem broju opcija i funkcija u što manje koraka, da se maksimalno pojednostavi razmjena datoteka i multimedijalnih sadržaja između uređaja, te da se korisniku u svakoj situaciji i okruženju u kome za to postoje uslovi omogući brz i jednostavan pristup internetu i svim sadržajima koje ta mreža nudi, a s druge, da se u takvom okruženju, koje podrazumjeva sve što je prethodno navedeno, obezbijedi maksimalna

interaktivnost korisnika sa uređajem, aplikacijom u kojoj radi i (eventualno) njenim pratećim internet okruženjem (pri čemu korisnik može kontrolisati ili predefinisati vrstu, stepen i intenzitet interakcije), upotreba različitih Android aplikacija kao pomoći savladavanja engleskog jezika ili nekog od njegovih elemenata predstavlja veoma zgodno, praktično, efikasno i jednostavno pomoćno nastavno sredstvo kojim se, uz aktivno angažovanje i konsultovanje ostale, „tradicionalne“ pisane ili multimedijalne, literature mogu postići veoma dobri rezultati.

Android aplikacije za učenje engleskog jezika mogu se, najprije, podijeliti prema izdavaču, tj. onome ko ih je objavio, i to na one koje su izdali poznati izdavači udžbeničke i multimedijalne literature za učenje engleskog jezika (bilo kao aplikaciju koja prati udžbenik(e) i radne sveske ili kao samostalnu aplikaciju koja se, na različite načine, bavi nekim, užim ili širim, aspektom učenja engleskog jezika) i one koje su izdale nezavisni izdavači. U oba slučaja, aplikacije se, najvećim dijelom, bave nekim od oblasti učenja engleskog jezika koje su pogodne za rad u multimedijalnom okruženju osjetljivom na dodir i uglavnom se bave napisanim ili izgovorenim tekstom, kao što su gramatika, vokabular, čitanje i slušanje. Za posljednje dvije, aplikacije često zahtijevaju (podrazumjevaju) da budu povezane na svoj server ili na neku drugu lokaciju na internetu ili preuzimanje tekstualnih, audio ili video datoteka sa interneta u telefon ili tablet računar. Pri tome, mogu sadržati teoretski dio, sa tekstom ili gramatičkim oblastima prikazanim u formi teksta i slika, i praktični, sa vježbanjima, sastavljenim uglavnom od različitih indirektnih testovnih jedinica [1], kao što su: pitanja sa odgovorom tačno/netačno (“true/false” questions), pitanja sa mogućnošću biranja jednog ili više od ponuđenih odgovora (“multiple choice” questions), pitanja sa odgovorom koji se upisuje u prazninu (“fill-in the blank” questions), pitanja u kojima se tekstualni elementi dovode u vezu jedni s drugim (“matching” questions) ili u odgovarajući poredak (“put in the order” questions) i mnoge druge. Takođe, postoje i aplikacije koje sadrže samo teoretski dio i služe kao baza tekstova, glosar ili gramatički priručnik, kao i one koje sadrže samo testove sastavljene od jedne vrste ili kombinovanjem navedenih indirektnih testovnih jedinica. Neke od aplikacija, opet, sadrže samo sadržajno ili tematski organizovane i grupisane linkove ka vanjskim sadržajima na internetu, dok se neke bave samo određenim problemom u domenu gramatike (glagolska vremena, prijedlozi, imenice i slično). Konačno, neke aplikacije su organizovane tako da, kombinujući odgovarajuće zadatke, oblasti i testovne jedinice i koristeći vokabular i gramatičke oblasti iz adekvatnog, za to predviđenog jezičkog korpusa i programa, pripremaju korisnika za testiranje na nekom od službeno prihvaćenih nivoa poznavanja engleskog jezika (koji se obilježavaju velikim slovima A, B i C, dok se unutar njih dalja klasifikacija i podjela izvodi brojevima 1, 2 i 3 dodatim u indeksu).

III. PRIKAZ NEKIH ANDROID APLIKACIJA ZA UČENJE I UNAPRIJEĐIVANJE ZNANJA IZ ENGLLESKOG JEZIKA

U skladu sa temom ovog rada, odnosno aspektima primjene Android aplikacija za učenje i utvrđivanje znanja iz engleskog jezika u nastavi jezika struke na fakultetima, na ovom mjestu biće prikazane četiri aplikacije koje po svojim opcijama, lakoći korišćenja i kvalitetu najviše odgovaraju navedenom cilju i bave se utvrđivanjem i produblivanjem znanja iz gramatike i unaprijeđivanjem vokabulara.

A. *English Grammar Book*

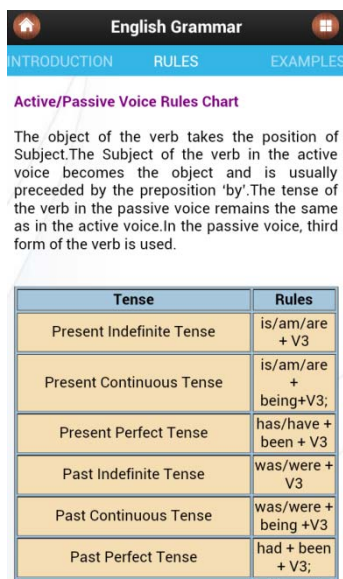
Aplikaciju „English Grammar Book“ razvila je indijska firma ZAYAN Infotech (www.zayaninfotech.com). U pitanju je besplatna aplikacija, u okviru koje se, kada aplikacija ima izlaz na internet, pojavljuju reklame, koje ne remete funkcionalnost aplikacije. Aplikacija, kao što to i njen naziv govori, kroz uvod i trinaest tematskih oblasti, ukratko prelazi i prikazuje najosnovnije pojmove, pitanja i probleme iz gramatike engleskog jezika. Navedene tematske oblasti su poredane postupno, od jednostavnijih jedinica (vrste riječi - imenice (Nouns), zamjenice (Pronouns), pridjevi (Adjectives)...) pa do složenijih (frazе (Phrases), idiomi (Idioms), pasiv (Passive Voice) i nepravni govor (Reported Speech)) i u takvom poretku se pojavljuju na početnom ekranu aplikacije odmah po njenom aktiviranju, u vidu menija odakle se dalje, dodirom na odgovarajući naziv, ulazi u detaljan prikaz određene tematske oblasti. Navedeni meni sadrži još jednu oblast - probna pitanja (Trial Questions), gdje se, kroz jedanaest testova, vrši provjera znanja iz oblasti gramatike koje aplikacija teoretski obrađuje.

Slika 1: Oblast *Trial Questions*

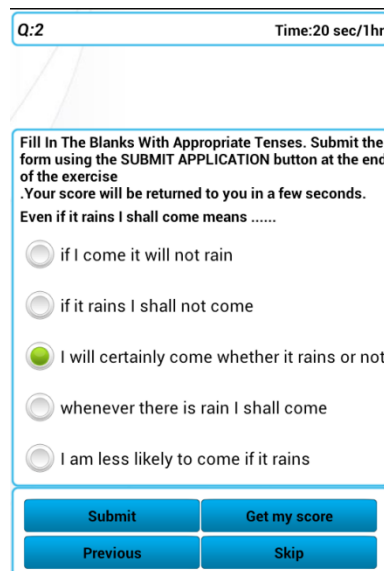
Nakon što se pristupi određenoj tematskoj jedinici, aplikacija omogućuje i vertikalno i horizontalno kretanje (navigaciju) kroz sadržaj. Pri tome se horizontalnim kretanjem omogućava pregled tematske jedinice po podmenijima, dok vertikalno kretanje služi za pregled sadržaja određenog podmenija. Gramatika koja se obrađuje prikazana je jasnim

rečenicama upotpunjenim adekvatnim primjerima i, po potrebi, tabelarnim prikazima. Korisniku je, takođe ostavljena opcija da, po potrebi, dodatno poveća tekst i učini ga čitljivijim, pri čemu tekstualni elementi unutar tematske jedinice ne gube na kvalitetu i jasnoći i „preslažu“ se na takav način da se prilagode širini ekrana, što s tabelama nije slučaj, već se kroz njih, ukoliko su uvećane, potrebno kretati (scrollovati). Aplikacija ne podržava automatsko okretanje ekrana, već funkcioniše samo u uspravnom (Portrait) položaju.

Slika 2. Detalj iz tematske jedinice

Što se tiče probnih pitanja (Trial Questions), u njima se, kao što je već rečeno, kroz jedanaest testova, ili kako u aplikaciji stoji, „primjera“ (Examples) ispituje stepen u kome je korisnik ovladao određenom tematskom (gramatičkom) jedinicom. Pomenuti testovi su organizovani u formi niza indirektnih testovnih jedinica - pitanja sa mogućnošću biranja jednog od ponuđenih odgovora (“multiple choice“ questions) tako što je korisniku postavljen zadatak (uz prethodna pojašnjenja onoga što se od njega očekuje) i dat izbor od više (četiri ili pet) mogućih odgovora, među kojima je potrebno izabrati onaj pravi. Unaprijed definisano vrijeme za izradu svakog testa je jedan sat, i odbrojavanje počinje onog trenutka kad korisnik pokrene test. Testovi uglavnom sadrže između 15 i 30 pitanja, a na naredno pitane se prelazi odabirom odgovora i pritiskom na ponuđeni taster „Submit“. Korisnik, takođe, ima mogućnost da preskoči pitanje ili više pitanja (taster „Skip“) ili da se vrati na neko od prethodnih pitanja (taster „Previous“), kao i da u svakom trenutku prekine izradu testa i vidi svoj rezultat (taster „Get my score“). Nakon pritiska na ovaj taster, aplikacija ne prikazuje koji odgovori su bili pogrešni, a koji tačni, niti ispravlja korisnika tokom rada, već samo prikazuje ukupan broj postignutih bodova, koliko pitanja je urađeno i koliko ih, od tog broja, ima netačan odgovor.

Slika 3. Detalj iz oblasti Trial Questions

B. Improve English Grammar

Aplikacija „Improve English Grammar“ (ili „English Leap“) razvijena od strane kompanije Leap Learning Solutions Pvt. Ltd. (www.englishleap.com) iz Indije je, kao i aplikacija „English Grammar Book“, besplatna aplikacija, u okviru koje se, kada aplikacija ima izlaz na internet, pojavljuju reklame, koje ne remete njenu funkcionalnost. Aplikacija, nakon pokretanja, nudi meni sastavljen od trideset jednog modula, pri čemu se unutar svakog modula obrađuje određena gramatička jedinica. Za razliku od tematskih jedinica iz aplikacije „English Grammar“, gdje je osnovna raspodjela gramatičkih oblasti izvršena dosta široko, a dalja podjela izvršena kroz podmenije u okviru tematskih jedinica, u aplikaciji „Improve English Grammar“ učinjeno je suprotno, tako da pojedini moduli obrađuju uže gramatičke oblasti.

Nakon ulaska u pojedinačni modul, korisniku se nude četiri opcije: probni test (Test Yourself), razumjevanje koncepta (Understanding the Concept) the ponovno testiranje (Re-Test Yourself I i Re-Test Yourself II, i moguće je direktno pristupiti svakoj od njih. Testovi su sačinjeni od manjeg broja (najčešće 5 do 7) testovnih jedinica, u kojima se bira jedan od ponuđenih odgovora (2-4) na dato pitanje. U odnosu na broj postignutih tačnih odgovora, na kraju testa se korisniku sugeriše da li da još radi na utvrđivanju određenog modula ili da nastavi dalje. U slučaju da korisnik dobro uradi probni test, omogućeno mu je da odmah pređe na naredni modul, dok se, u protivnom, prosljeđuje na ponovno razumjevanje koncepta. U oba slučaja moguće je direktan povratak na početni ekran. Na pogrešne odgovore aplikacija ukazuje onog trenutka kada se pojave i nudi mogućnost za njihovo ispravljanje, ali se u tom slučaju odgovor na pitanje ne tretira kao tačan. Aplikacija ne omogućava povećanje teksta, ali podržava automatsko rotiranje ekrana.

Slika 4. Detalj iz testa

Sama opcija za razumjevanje koncepta funkcioniše na način sličan slide-show prezentacijama, gdje se na pojedinačnim slajdovima (koji su u horizontalnom, „Landscape“ modu), predstavljaju najznačajnije karakteristike neke gramatičke jedinice, kroz rečenice sa opisima i definicijama i primjere date u tabelarnom prikazu.

01 Sentences in the Simple Present Tense
englishleap.com

Let us look at the verb 'play'. For 'I', 'you', 'we', and 'they', we say -

SUBJECT	VERB	REST OF THE SENTENCE
I	play	football every day.
You	play	football every day.
We	play	football every day.
They	play	football every day.

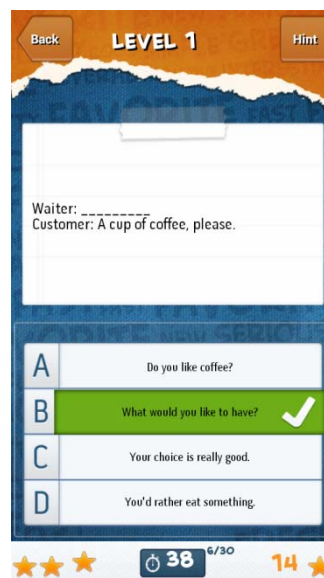
Slika 5. Detalj iz tematske jedinice u okviru opcije *Understanding the Concept*

Vrijedi napomenuti i to da aplikacija, pomoću tastera koji se nalaze na početnom ekranu iznad menija sa modulima, nudi korisniku i mogućnost da prati koje module nije nikako pokrenuo („Start Now“), kao i da vidi koji moduli zahtjevaju dodatnu vježbu („Practice“), pri čemu se sve navedeno može poništiti („Clear“).

C. *iPractise English Grammar*

Aplikacija „iPractise English Grammar“ se u znatnoj mjeri razlikuje od prethodne dvije aplikacije koje su opisane, kako po izgledu i načinu na koji je koncipirana, tako i po namjeni i oblasti poznavanja engleskog jezika na koju se odnosi. Naime, aplikacija je osmišljena kao igra u kojoj se kroz nivoe napreduje uspješnim rješavanjem testova pri čemu se naredni nivo otključava tek kada se prethodni uspješno riješi ili „položi“ (sa 70% ili više tačnih odgovora). Nakon što se program pokrene, pritiskom na taster „Play“, korisniku se nude tri nivoa: početni („Beginner“), srednji („Intermediate“) i napredni („Advanced“). Unutar svakog od tri nivoa nalazi se

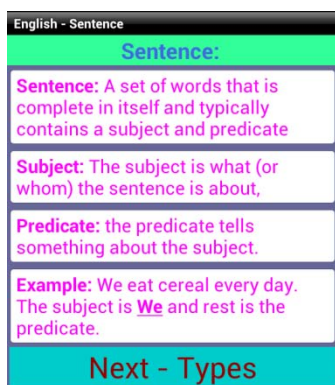
po petnaest testova, koji se, prilikom prvog susreta sa aplikacijom, (dok se prvi put ne savladaju uspješno), moraju raditi po redu, jedan po jedan. U samim testovima akcenat je pretežno na razumjevanju i razvijanju vokabulara i rješavanju određenih gramatičkih problema, što se postiže kroz postavljanje konkretnog zadatka (u formi rečenice, dijaloga ili odlomka teksta) i nudenje nekoliko mogućih odgovora, od kojih treba odabrati jedan kao ispravan. U slučaju davanja pogrešnog odgovora, aplikacija takav odgovor obilježi crvenom bojom, dok ispravni odgovor obilježi zelenom. Testovi pretežno sadrže po trideset pitanja, a vrijeme za izradu jednog pitanja se razlikuje po nivoima (30 sekundi na početnom, 45 na srednjem i 60 na naprednom nivou). Za svako pitanje moguće je dobiti i pomoć, pritiskom na taster „Hint“. Zanimljiva je i opcija davanja zvjezdica (tri, dvije ili jedne) u zavisnosti od toga kojom brzinom se odgovori na pitanje. Izradu testa je moguće prekinuti u bilo kom trenutku, pri čemu se dobija uvid u trenutno postignuti rezultat, i kasnije nastaviti na mjestu na kome se stalo. Aplikacija ne nudi nikakvu „teoretsku“ podlogu za pitanja i zadatke koji se u njoj postavljaju. Takođe, ne podržava automatsko rotiranje ekrana niti povećanje teksta.

Slika 6. Detalj iz testa

D. *English Grammar*

Aplikacija „English Grammar“ (<http://sarmacs.com>) je komercijalna aplikacija i može se preuzeti sa servisa „Play Store“ po cijeni od 0.99 američkih dolara. Nakon pokretanja aplikacije, pojavljuje se jednostavan meni pomoću koga se može pristupiti opcijama „Tutorial“ i „Quiz“. Odabir opcije „Tutorial“ korisnika vodi u koncizan pregled engleske gramatike, u formi slajdova sa jednostavnim definicijama i primjerima. Predstavljena gramatika obuhvata vrste rečenica, vrste riječi, glagolska vremena, sinonime i antonime. Kroz predstavljenu gramatiku nije omogućena navigacija niti proučavanje određenih oblasti prema potrebama korisnika, već se slajdovi čitaju i proučavaju po redu kojim nastupaju, kao knjiga.

Slika 7. Detalj iz opcije *Tutorial*

Opcija „Quiz“ nudi testove iz tri oblasti - tipovi rečenica, vrste riječi i glagolska vremena, od kojih prva dva sadrže po 40, a treći 20 pitanja sa više ponuđenih odgovora od kojih treba odabrati jedan kao tačan. Takođe, nudi i četrnaest slagalica, u kojima se povezuju date riječi (sinonimi, antonimi i slično). U slučaju pogrešnog odgovora, korisnik o tome biva odmah obavješten i nudi mu se mogućnost ispravke. Tokom izrade testa, ispod pitanja se prikazuje trenutno stanje tačnih i netačnih odgovora u odnosu na broj odgovorenih pitanja. Aplikacija ne podržava povećanje teksta niti automatsko rotiranje ekrana.

Slika 8. Detalj iz opcije *Quiz* (slagalica)

IV. MOGUĆNOSTI PRIMJENE ANDROID APLIKACIJA ZA UČENJE ENGLESKOG JEZIKA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA STRUKE NA FAKULTETIMA

Engleski jezik struke (English for Special Purposes ili, skraćeno, ESP), podrazumijeva „specijalizovani“ engleski jezik koji u upotrebi u različitim granama nauke i umjetnosti, te se, kao takav, izučava na različitim fakultetima ili (specijalističkim) kursevima. Ono što taj jezik čini posebnim jesu odgovarajuća specifična terminologija, karakteristične gramatičke konstrukcije i načini konstruisanja i organizovanja

većih tekstualnih cjelina (stručnih tekstova). Budući da je sve navedeno, u suštini, vezano samo za stručnu oblast o kojoj je riječ i to prvenstveno na nivou vokabulara i ustaljenih modela za organizaciju teksta, te da se, suštinski, na gramatičkom, morfološko-sintaksičkom planu ne dešava ništa što nije obuhvaćeno nastavom „običnog“, svakodnevnog engleskog jezika za opštu upotrebu, u početnim fazama svakog nastavnog kursa iz jezika struke neophodno je izvršiti „reviziju“ opšteg poznavanja osnovnih gramatičkih zakonitosti i vokabulara engleskog jezika, te ujednačiti (pred)znanje polaznika (studenata), pošto je praksa pokazala da po završenom srednjem obrazovanju, na tom planu postoje ogromne oscilacije, čak i među studentima koji dolaze iz iste škole. Stoga je najsigurnije rješenje da se određeno nastavno vrijeme posveti obnavljanju i utvrđivanju poznavanja osnova engleske gramatike i vokabulara koji je u svakodnevnoj komunikacionoj upotrebi.

Zahvaljujući već pomenutoj prisutnosti i rasprostranjenosti multimedijalnih komunikacionih uređaja sa ekranom osjetljivim na dodir, prvenstveno pametnih telefona i tablet računara, zasnovanih na operativnom sistemu Android, što je naročito slučaj među studentskom populacijom, djelimično rješenje za problem obnavljanja, utvrđivanja i ujednačavanja znanja iz engleskog jezika mogu biti upravo Android aplikacije za učenje engleskog jezika. Pri tome se ove aplikacije mogu koristiti kontrolisano, prema uputama predmetnog nastavnika i u skladu sa nastavnim jedinicama koje se obrađuju i utvrđuju na časovima i usvajaju i uvježbavaju iz „tradicionalnih“ udžbenika i radnih svesaka, ali i samostalno, individualnom brzinom i u skladu sa objektivnim potrebama korisnika.

Kao što je već pomenuto, na servisu „Play Store“ moguće je pronaći aplikacije za učenje i utvrđivanje gotovo svih mogućih aspekata učenja i poznavanja engleskog jezika. Međutim, četiri aplikacije pomenute i prikazane u ovom radu adekvatne su upravo za ono što je potrebno u početnim fazama bilo kakvog kursa iz jezika struke, budući da se, na pojednostavljen, pregledan, precizan, logičan i efikasan način bave gramatikom engleskog jezika i osnovama vokabulara, nudeći ogroman broj praktičnih primjera pomoću kojih korisnik, u formi rada sa pisanim tekstom, može provjeriti svoje znanje ili raditi na njegovom unaprijeđivanju, što je naročito zgodno za uvježbavanje gramatike, pogotovo onih oblasti koje se bitno razlikuju od ekvivalentnih ili sličnih oblasti u maternjem jeziku korisnika, budući da je moguć praktično neograničen broj ponavljanja. Redoslijed izlaganja gramatičkih jedinica u aplikacijama uglavnom prati logiku, redoslijed i „standardni“ način njihovog predstavljanja u nastavi, tako da ih je sasvim lako koristiti, čemu dodatno doprinosi i interaktivnost i jednostavno direktno upravljanje opcijama pomoću ekrana osjetljivog na dodir. Takođe, zahvaljujući osobinama uređaja na kojima se nalaze, u takvim aplikacijama je mnogo lakše i jednostavnije vježbati i pri tome, uglavnom, imati stalni i trenutni uvid u tačnost odgovora, uspjeh i stepen ovladavanja određenom nastavnim jedinicom.

V. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Tržište Android aplikacija danas nudi veliki broj aplikacija za učenje engleskog jezika, i mnoge od njih mogu neosporno naći svoju upotrebu u nastavi engleskog jezika struke na fakultetima, prvenstveno u početnim fazama nastave kada je neophodno obnoviti i utvrditi osnove engleske gramatike i vokabulara te ujednačiti različite stepene predznanja sa kojima studenti dolaze na fakultet. Četiri aplikacije predstavljene u ovom radu bave se engleskom gramatikom i vokabularom u pisanoj formi i nude brojne mogućnosti testiranja stečenih znanja pomoću kvizova i testova koji uključuju veliki broj pitanja i zadataka sa više ponuđenih odgovora, među kojima treba izabrati jedan kao tačan, što je, realno, i najjednostavnije rješenje za brz i efikasan rad na ekranima osjetljivim na dodir. Međutim, takav pristup uvježbavanju gramatike se nipošto ne smije koristiti kao jedina i isključiva opcija, budući da je, uprkos svim sredstvima koje nude savremene informacione tehnologije, za usvajanje gramatičkih pravila i zakonitosti kao i za usvajanje novog vokabulara uglavnom neophodno koristiti i „tradicionalno“ vježbanje jezičkih konstrukcija pomoću olovke i papira.

Ono što je, s obzirom na multimedijalne mogućnosti Android uređaja i aplikacija, ograničavajuće u sve četiri navedene aplikacije jeste i činjenica da one funkcionišu kao knjiga ili radna sveska, posjedujući ograničen, predefinisani broj zadataka i testova, tako da im upotreba vrijednost opada ili čak prestaje kada se svi testovi pređu nekoliko puta, što, opet, i nije mana ukoliko se aplikacije koriste za brzo obnavljanje i utvrđivanje koje je potrebno obaviti u kraćem vremenskom periodu.

Što se tiče primjene aplikacija u daljim fazama jednog kursa engleskog jezika struke, prvenstveno tokom usvajanja određene stručne terminologije, navedene aplikacije ne mogu

pružiti veliku pomoć, niti uopšte postoji veliki izbor aplikacija koje bi to mogle, a i ono što postoji je uglavnom iz domena poslovnog engleskog jezika (Business English). Stoga bi, nakon učinjenog sagledavanja stanja, dobar i poželjan korak za budućnost bilo osmišljavanje i učestvovanje u kreiranju izvjesnog broja aplikacija koje bi se bavile upravo engleskim jezikom struke u nekim od oblasti nauke i umjetnosti, bar u domenu vokabulara, rečeničnih konstrukcija i osnovnih principa izgradnje većih tekstualnih cjelina.

LITERATURA

- [1] J. Harmer, "The Practice of Language Teaching", Harlow: Pearson/Longman, 2007.

ABSTRACT

Today, when multimedia communication devices with a touch screen, based on the Android operating system, are present at almost every step, among numerous applications made for this operating system there is a great number of those intended for learning the English language, or serve for establishing, deepening and testing of the knowledge in this language. In its beginning, the paper will deal with their general features and types, and then a presentation of a few applications will be given, with a special description of their purpose, options and limitations. After that, both generally and on the basis of presented applications, the possibilities of using such applications in teaching ESP at faculties will be given. At the end of the paper, some conclusions will be made.

ANDROID APPLICATIONS FOR LEARNING ENGLISH LANGUAGE AND THE POSSIBILITIES OF THEIR USE IN ESP TUITION AT FACULTIES

Darko Kovačević